

Beleidsplan Schuldhulpverlening & Budgetbeheer 2023-2026

Voor financieel gezonde inwoners

Onderdeel van Maatschappij en Accommodaties
Datum 28-09-2023

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Samenvatting	4
1 - Kader	5
2 - Visie hulpverlening.....	7
3 - Algemeen beeld Stein.....	8
4 - Aanpak schulden	11
Preventie	11
Vroegsignalering	12
Schuldhelpverlening	13
Nazorg	15
Schuldhelpverlening voor ondernemers	16
Gezinnen met kinderen	17
5 - Minimaregelingen.....	18
6 - Bedrijfsvoering.....	19
Borging van kwaliteit	19
Financiën	20
Privacy en informatiebeveiliging	20
Communicatie	21
Bijlage 1 - Definities	22
Bijlage 2 - Bronvermelding	23

Voorwoord

Voor u ligt het beleidsplan 'Schuldhulpverlening 2023-2026' dat beschrijft hoe gemeente Stein tot 2026 haar dienstverlening aan inwoners met geldzorgen verder inricht om de financiële gezondheid van haar inwoners te verbeteren. Financiële gezondheid definiëren we als *'een balans in inkomen en uitgaven op korte en lange termijn'*.

Voorliggend plan is een actualisatie van het beleidsplan 'Schuldhulpverlening 2021-2025', dat met vaststelling van de actualisatie is komen te vervallen. Aanleiding voor de herziening is de aanpassing van de termijn van een minnelijke schuldregeling natuurlijke personen (MSNP), van 36 naar 18 maanden. Dit heeft gevolgen voor het beleid én daarmee de gemeentelijke dienstverlening.

Basis blijft behouden

De basis van het beleidsplan is nog altijd actueel en blijft dan ook behouden in deze actualisatie. Hoewel veel reeds in gang gezet of zelfs al gerealiseerd is, werken we nog volop aan het optimaliseren van dienstverlening aan inwoners met geldzorgen en schulden zoals beschreven in de vorige versie. Deze passages zijn dan ook één op één over genomen in deze actualisatie. Hier en daar zijn actuele cijfers toegevoegd.

Wijzigingen t.o.v. vorige beleidsplan

Naast de aanpassing van de termijn voor de MSNP, is ook de duur van de wettelijke schuldregeling natuurlijke personen (WSNP) verkort van 36 naar 18 maanden. Beiden wijzigingen zijn van kracht sinds 1 juli 2023. Een verkorting van de termijn van een schuldregeling, betekent niet automatisch een verkorting van de hulp aan inwoners of van de begeleiding naar duurzame financiële zelfredzaamheid. Hoewel dit in het vorige beleidsplan ook al de aandacht had, krijgt deze begeleiding een prominenter plek. Ook communicatie en preventie hebben een grotere plek gekregen in deze actualisatie.

Opbouw beleidsplan

Hoofdstuk 1 beschrijft het kader van relevante documenten en wetten rond het voorliggende beleidsplan. Hoofdstuk 2 beschrijft de visie op hulpverlening. Hoofdstuk 3 beschrijft vervolgens de situatie in Stein en de belangrijkste opgaven waar de komende jaren aan gewerkt dient te worden. Hoofdstuk 4 beschrijft de dienstverlening, van preventie en vroegsignalering tot schuldhulpverlening en nazorg. In dit hoofdstuk staat ook de dienstverlening aan ondernemers beschreven en staat hoe we gezinnen met kinderen ondersteunen. In hoofdstuk 5 zijn de regelingen voor minima te vinden. Hoofdstuk 6 beschrijft tenslotte de bedrijfsvoering. Hierin staat hoe we de kwaliteit van dienstverlening monitoren en borgen, de financiële paragraaf, hoe we aandacht hebben voor privacy en informatiebeveiliging en welke rol communicatie speelt bij de uitvoering van het plan.

Evaluatie en bijstellen beleid

De effecten van het beleid worden jaarlijks middels een raadsinformatiebrief met de gemeenteraad gedeeld. Basis voor deze evaluatie is het Uitvoeringsplan Schuldhulpverlening 2021-2025. Na vaststelling van voorliggend beleidsplan door de gemeenteraad, wordt het Uitvoeringsplan ook geactualiseerd. Voor meer informatie over de effecten van het beleidsplan wordt verwezen naar raadsinformatiebrieven 20230303138217 en 0971162732.

Meer informatie over monitoring en evaluatie is te vinden in het hoofdstuk 'Borging van kwaliteit'.

Samenvatting

Hoofdstuk 1 - Kader

Het wettelijk kader van dit beleidsplan wordt gevormd door de Wgs en andere wetten. Verder zijn de strategische visie, het bestuursakkoord 2022-2026, het onderzoek naar rondkomen en het beleidsplan sociaal domein richtinggevend bij de inhoud van de dienstverlening op het gebied van schuldhulpverlening en budgetbeheer.

Hoofdstuk 2 - Visie

De impact van armoede, geldzorgen en schulden op het dagelijks leven van inwoners is groot. Het is dan ook van belang passende hulpverlening te bieden om de negatieve gevolgen hiervan te beperken.

Hoofdstuk 3 - Algemeen beeld Stein

Een evenwicht tussen inkomsten en uitgaven is een voorwaarde voor een gezond en gelukkig leven. Hoewel de omvang van armoede en schulden in Stein lager is vergeleken met de situatie landelijk, ligt hier een belangrijke opgave. Het onderzoek naar rondkomen geeft richting in de opgaven die de komende jaren aandacht vragen.

Hoofdstuk 4 - Aanpak schulden

In Stein wordt veel gedaan aan preventie, in de vorm van communicatie, activiteiten, ondersteuning en begeleiding. Met als doel financiële problemen te voorkomen en inwoners te leren hun financiën zoveel mogelijk zelf te doen. Door middel van vroegsignalering streven we naar het bereiken van inwoners in een vroeg stadium, als de financiële problemen nog beperkt zijn. Hierbij werken we samen met woningbouwcorporaties, zorgverzekeraars en leveranciers van gas, water en licht.

Schuldhulpverlening en budgetbeheer worden ingezet wanneer er sprake is van schulden. Afhankelijk van de situatie worden afspraken gemaakt met schuldeisers. Soms kan daarmee de hele schuld afbetaald worden, anders wordt een regeling tegen finale kwijting opgezet. De inzet van saneringskredieten draagt bij aan schuldenrust. Wanneer een minnelijk traject niet haalbaar is, wordt een aanvraag gedaan voor een wettelijk traject.

Budgetbeheer wordt ingezet om inwoners te begeleiden bij het (op termijn) weer zelf doen van de financiën en als instrument bij nazorg. Met nazorg streven we er naar terugval in schulden te voorkomen en inwoners te leren zelf hun financiën te beheren.

Ondernemers met schulden worden geholpen door gespecialiseerde partijen.

Vanwege de impact van armoede en schulden op de ontwikkeling van kinderen, is er extra aandacht voor gezinnen met kinderen en kunnen zij gebruik maken van diverse regelingen.

Hoofdstuk 5 - Minimaregelingen

Om ervoor te zorgen dat alle inwoners kunnen meedoen, bijvoorbeeld aan culturele activiteiten of sport, vergoeden we deze kosten via het Jeugdfonds Sport & Cultuur en het Volwassenenfonds Sport & Cultuur. Daarnaast kennen we nog regelingen voor schoolgerelateerde uitgaven en bijvoorbeeld een speciale zorgverzekering.

Hoofdstuk 6 - Bedrijfsvoering

Goede kwaliteit van dienstverlening borgen we met een lidmaatschap van de NVVK. Iedere drie jaar wordt de dienstverlening getoetst tijdens een audit. Met behulp van managementinformatie monitoren we voortgang en effectiviteit van dienstverlening en beleid. Periodieke klanttevredenheidsonderzoeken geven inzicht in ervaringen met onze hulpverlening. De jaarlijkse kosten worden voldaan uit de budgetten voor schuldhulpverlening en financiële gezondheid. Bij het verwerken van persoonsgegevens volgen we de regels van de AVG en de UAVG. Communicatie is een belangrijk instrument bij het verlagen van de drempel naar schuldhulpverlening. Waar mogelijk betrekken we ervaringsdeskundigen.

1 - Kader

Dit hoofdstuk beschrijft het kader van het beleidsplan aan de hand van wetgeving, de Steinse strategische visie, het bestuursakkoord 'Duurzaam bouwen met vertrouwen 2022-2026', het onderzoek naar rondkomen in gemeente Stein en de relatie met het sociaal domein.

Wettelijk kader

De Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) vormt het belangrijkste wettelijk kader voor de uitvoering van de gemeentelijke schuldhulpverlening. Op 1 januari 2021 is deze voor het laatst aangepast om uitwisseling van gegevens tussen gemeenten en schuldeisers mogelijk te maken. Met als doel betalingsachterstanden en schulden in een vroeg stadium te signaleren en hulp aan te bieden, om verslechtering van de situatie te voorkomen. Daarnaast is met deze aanpassing een grondslag gecreëerd voor gegevensuitwisseling voor het besluit over de toegang tot schuldhulpverlening en voor het plan van aanpak.

Naast de Wgs zijn andere wetten relevant bij de gemeentelijke dienstverlening aan inwoners met schulden. Voor een overzicht van deze wetten verwijzen we naar de NEN-8048, het kwaliteitskader voor schuldhulpverlening.

Strategische visie

'Gemeente Stein zet in op een inclusieve samenleving. Voorzieningen zijn een middel om dit te bereiken. Met het oog op de flexibele 24/7 maatschappij dienen voorzieningen afgestemd te zijn op de toekomstige behoefte en bevolkingssamenstelling.'

Onderzoek wijst uit dat mensen met problematische schulden en/of langdurige armoede niet (meer) of verminderd kunnen deelnemen aan de maatschappij. Ze ervaren chronische stress, hebben meer gezondheidsklachten dan mensen zonder geldzorgen, verliezen productiviteit en maken maatschappelijke kosten voor bijvoorbeeld uit huiszettingen (NIBUD, 2014). Door het bieden van goede schuldhulpverlening en begeleiding naar financiële zelfredzaamheid zorgen we ervoor dat ook inwoners met geldzorgen, schulden en/of armoede mee kunnen doen. Daarbij hebben we oog voor ontwikkelingen in de samenleving (zoals de Corona-crisis en de meer recente energiecrisis) en risicogroepen.

Bestuursakkoord 'Bouwen met vertrouwen 2022-2026'

Het bestuursakkoord beschrijft dat in het sociaal domein wijkgericht gewerkt wordt met onder meer extra aandacht voor armoede. Gestreefd wordt voor diversiteit in voorzieningen voor kinderen, jongeren, volwassenen en senioren en het ondersteunen van het bestaande netwerk van sociale en maatschappelijke voorzieningen.

Verder beschrijft het bestuursakkoord een actieve rol voor de gemeente om instanties zoals energiebedrijven, woningcorporaties, banken en de Belastingdienst hun verantwoordelijkheid te laten nemen om problematische schulden vroegtijdig te signaleren en schuldhulpverlening in te schakelen. Vroegsignalering moet daarbij leiden tot vroegtijdig acteren waarbij de inzet is om samen met ketenpartners te zorgen dat schulden minimaal blijven en de problematiek vroegtijdig wordt aangepakt.

Daarnaast wordt meer ingezet op preventieve middelen om armoede en de bijbehorende gevolgen te voorkomen. Voorbeelden die hierbij genoemd worden zijn:

- Inzet op voorlichting, ook op scholen, over bewust omgaan met geld;
- Het intensiveren en samenwerking met partners als huisartsen en scholen;
- Meer maatwerk in schuldhulpverlening en focus op wat iemand nodig heeft om uit schulden en armoede te komen;
- Meer focus op aanpak van 'erfelijke armoede'.

Onderzoek naar rondkomen

In november en december 2022 is onderzoek gedaan naar rondkomen onder inwoners van gemeente Stein. Inwoners zijn uitgenodigd om een vragenlijst in te vullen met vragen over:

- In hoeverre inwoners kunnen rondkomen vergeleken met vorig jaar;
- Hoe inwoners over hulp bij geldzorgen geïnformeerd willen worden;
- Bij welke personen of instanties inwoners het eerste aankloppen als ze in financiële problemen dreigen te komen;
- In hoeverre inwoners gebruik maken van de beschikbare informatie;
- Wat inwoners van de hulp van de gemeente vinden;
- Schaamte rondom geldzorgen;
- Hoe tevreden inwoners zijn over hulp van de gemeente bij schulden (schuldhulpverlening);
- Hoe tevreden inwoners zijn over hulp van de gemeente bij het beheren van geld (budgetbeheer).

Daarnaast zijn diverse gesprekken gevoerd; heeft een deel van de inwoners een verdiepende vragenlijst over schaamte ingevuld; en is een klankbordgroep van deelnemers opgericht. De klankbordgroep kijkt samen met de gemeente Stein naar de dienstverlening bij geldzorgen en geeft feedback vanuit de eigen ervaring en beleving met als doel de dienstverlening te optimaliseren.

Beleid Sociaal Domein

Schuldhulpverlening en armoedebeleid zijn nauw verbonden met het sociaal domein. Wanneer inwoners kampen met schulden en/of leven in armoede, heeft dat vaak een negatieve invloed op andere levensgebieden als gezondheid, arbeidsproductiviteit, opvoeding en maatschappelijke participatie. Door te investeren in preventie, vroegsignalering en schuldhulpverlening, kunnen kosten op andere posten binnen het sociaal domein voorkomen worden. Ondersteuning in het kader van de Participatiewet is bovendien een belangrijk instrument om inwoners duurzaam perspectief op financiële gezondheid te geven. Door samen te werken op verschillende gebieden als Wmo, Jeugd en Participatie in combinatie met schuldhulpverlening, faciliteren we een integrale aanpak van schulden en armoede.

Het beleidsplan Sociaal Domein 2018-2023 schrijft daarover:

'Binnen het sociaal domein streven we naar een Stein waar iedereen kan mee doen. Dat is niet voor iedereen vanzelfsprekend. Soms hebben mensen hulp nodig, soms activering, of allebei. Daar waar nodig helpen we de mensen op weg. Wel met hulp van de eigen omgeving, vrijwilligersorganisaties, verenigingen, werkgevers en indien nodig met hulp van professionals.'

De aanpak van financiële gezondheid middels schuldhulpverlening, budgetbeheer en armoedebestrijding sluit aan op de aanpak binnen het sociaal domein en de daarin genoemde uitgangspunten. Met name het uitgangspunt 'Voorkomen is beter dan genezen' is belangrijk binnen het beleid op financiële gezondheid en schuldhulpverlening de komende jaren. Dat uit zich bijvoorbeeld in extra inzet op preventie en vroegsignalering.

2 - Visie hulpverlening

Leven met schulden, met voortdurende geldzorgen en/of leven in armoede veroorzaakt chronische stress. En langdurige stress heeft gevolgen voor onder meer het gevoel van welzijn en arbeidsproductiviteit. Daarnaast laat hersenonderzoek zien dat schulden en armoede de werking en ontwikkeling van de hersenen beïnvloeden. Aan schulden en armoede gerelateerde risicofactoren versterken dit effect, zoals slechtere voeding, slechtere huisvesting, instabiele relaties, huiselijk geweld, verwaarlozing en ziekte (Jungmann, 2017).

De impact van armoede, geldzorgen en schulden is daarmee aanzienlijk en een effectieve aanpak om hier iets aan te doen is dan ook noodzakelijk. Gelukkig is er steeds meer bekend over hoe mensen met schulden denken en functioneren. De komende jaren verbeteren we onze dienstverlening en richten we deze verder in op basis van de aanbevelingen uit (wetenschappelijk) onderzoek, best practices uit de regionale en landelijke praktijk en het kader zoals geschetst in hoofdstuk 1.

De visie op ondersteuning bij het werken aan financiële gezondheid luidt als volgt:

Het bieden van hulpverlening, inclusief preventie en nazorg, aan inwoners met geldzorgen en (problematische) schulden om een duurzaam evenwicht tussen inkomsten en uitgaven te realiseren. We hebben daarbij aandacht voor de mogelijkheden en behoeften van deze inwoners en streven naar overzicht en rust. Zodat chronische stress vermindert en daarmee de negatieve impact van armoede, geldzorgen en schulden op het dagelijks functioneren en de ervaren kwaliteit van leven, afneemt.

3 - Algemeen beeld Stein

Dit hoofdstuk beschrijft de situatie op het gebied van geldzorgen, armoede, betalingsachterstanden en schulden in gemeente Stein. Landelijk is hier veel onderzoek naar gedaan en over geschreven. Omwille van de leesbaarheid en het doel van de cijfers als illustratie bij de situatie in gemeente Stein, zijn slechts enkele cijfers opgenomen om een algemeen beeld te geven.

Armoede en schulden: waarom is het een probleem?

Wanneer iemand financiële problemen heeft, niet rond kan komen met het geld dat beschikbaar is en daar veel zorgen over heeft, heeft dat effect op zijn of haar welzijn. Er is stress en onzekerheid, onrust en vaak schaamte. Ook voelen mensen met betalingsproblemen zich vaak eenzaam en trekken ze zich terug uit het sociale leven. En uiteindelijk kan het voor problemen thuis, op het werk of op school zorgen (NIBUD 2014).

Volwassenen die leven met geldzorgen, schulden of armoede hebben vaak te maken met chronische stress, ongezonde leefstijl, chronische ziekten als diabetes en hart- en vaatziekten, maar ook met psychosociale problemen of opvoedproblematiek. Ook zijn ze vaak minder gelukkig en minder goed in staat om beslissingen te nemen. Een goede financiële basis is daarmee een voorwaarde voor een gezond en gelukkig leven. Een huishouden wacht gemiddeld vijf jaar voordat ze hulp inschakelt, waardoor de schulden en de negatieve gevolgen daarvan alleen maar groter worden (Schonewille & Weijers, 2019).

Omvang armoede, betalingsachterstanden en schulden

Het CBS hanteert de lage-inkomensgrens als kritische drempel. Deze grens vertegenwoordigt door de tijd heen een vast koopkrachtniveau. Bij een inkomen onder de lage-inkomensgrens spreekt het CBS van kans op armoede of van een armoederisico (CBS, 2021). In Nederland heeft 6,8% in 2020 een laag inkomen. In gemeente Stein had 2,9% van de huishoudens een laag inkomen in 2020. Slechts in twee gemeenten in Nederland was dit percentage nog lager (CBS, 2021).

Groepen met een relatief hoog risico op armoede zijn eenoudergezinnen, alleenstaanden tot de AOW-leeftijd, huishoudens met een niet-westerse migratieachtergrond, bijstandsontvangers, jongvolwassenen en laagopgeleiden. Regelmatig is er sprake van gestapelde problematiek bij deze risicogroepen, zoals een combinatie van betalingsachterstanden en/of schulden met een slechtere gezondheid, sociale uitsluiting en minder goede toegang tot gezondheidszorg en passende huisvesting (CBS, 2021).

Inwoners met een inkomen onder de lage-inkomensgrens

In Stein had 4,3% van de huishoudens, dit betreft 900 personen, in 2018 een inkomen onder de lage-inkomensgrens. Dat is fors lager dan het landelijk gemiddelde van 7,9%. In Zuid-Limburg kenden alleen gemeente Voerendaal en Eijsden-Margraten een gelijk of lager percentage huishoudens met een inkomen onder de lage-inkomensgrens in 2018. De ontwikkeling van het aantal personen in huishoudens met een inkomen tot de lage inkomensgrens in Stein is weergegeven in tabel 1 (2018, CBS).

Tabel 1: % en aantal personen in huishoudens in gemeente Stein met een inkomen tot lage-inkomensgrens

Jaar	%	Aantal
2018	4,3%	900
2017	4,5%	900
2016	4,2%	800
2015	4,6%	1.000

Inwoners met betalingsachterstanden

Ongeveer een derde (32,1%) van de Nederlands huishoudens heeft betalingsachterstanden. Bij bijna één op de vijf (18%) van de huishoudens is de problematiek zo ernstig dat de schulden risicovol of problematisch zijn. Het gaat om ongeveer 1,5 miljoen huishoudens. Deze groep maakt deel uit van de 2,8 miljoen Nederlanders die het risico lopen op armoede of sociale uitsluiting (2019, NIBUD). Uit hetzelfde onderzoek blijkt dat mensen met ernstige betalingsproblemen niet in staat zijn in te schatten wanneer ze niet langer zelf de financiële problemen kunnen oplossen en hulp noodzakelijk is.

Inwoners met problematische schulden

Het CBS heeft onderzoek gedaan naar het aantal huishoudens met geregistreerde problematische schulden (CBS, 2023). Tabel 2 beschrijft de cijfers voor Stein. Deze liggen onder de landelijke percentages (2021: 7,4%; 2020 7,9%; 2019: 8,1%; 2018: 8,3%). In Zuid-Limburg kennen alleen gemeente Meerssen, gemeente Gulpen-Wittem, gemeente Voerendaal en gemeente Eijsden-Margraten lagere percentages van huishoudens met geregistreerde problematische schulden.

Tabel 2: ontwikkeling geregistreerde problematische schulden in gemeente Stein

Jaar	% huishoudens met schulden	Aantal huishoudens met schulden	Huishoudens zonder schulden
2021	5,1	590	10.990
2020	5,8	670	10.940
2019	5,7	660	10.810
2018	5,8%	670	10.800

Rondkomen en hulp vragen

Van de deelnemers aan het Steinse onderzoek naar rondkomen gaf 76% aan moeilijker rond te komen in vergelijking met het jaar er voor (Invior, 2023). Maar liefst 91% van de inwoners bezuinigt, het vaakst op energie, boodschappen en uitstapjes. Ook bezuinigt 18% op uitgaven voor de kinderen. Onderzoek van het Nibud in 2022 laat zien dat 37% van de huishoudens in Nederland moeite heeft om rond te komen. Dit percentage is vergelijkbaar met 2018. Wel maken mensen zich meer zorgen over geld dan in 2018.

Het Steinse onderzoek naar rondkomen liet daarnaast zien dat inwoners vaak niet weten waar ze terecht kunnen met geldzorgen, vaak is er sprake van schaamte en ervaren inwoners een hoge drempel om hulp te vragen. Ongeveer 40% is niet bekend met informatie over hulp bij geldzorgen in gemeente Stein (Invior, 2023). Dit beeld is vergelijkbaar met de landelijke situatie (NIBUD, 2022).

Klanttevredenheidsonderzoek schuldhelpverlening en budgetbeheer

Onderzoek naar klanttevredenheid bij gebruikers van schuldhelpverlening en/of budgetbeheer laat zien dat inwoners de hulp waarderen als ze eenmaal de weg er naartoe gevonden hebben (Invior, 2023). Zo is 74-78% positief over de verschillende aspecten van schuldhelpverlening en 68-76% positief over deze aspecten bij budgetbeheer. Dit betekent echter niet dat de rest ontevreden is, een deel gaf aan dit nog niet te kunnen zeggen. Verder gaven klanten aan een hoge drempel te ervaren om hulp te vragen bij de gemeente. Meer begeleiding na een traject van schuldhelpverlening is wenselijk en andere organisaties in de gemeente kunnen een grotere rol vervullen bij het begeleiden van inwoners naar passende ondersteuning.

De uitkomsten van het klanttevredenheidsonderzoek worden gebruikt om de dienstverlening verder te verbeteren. Klanttevredenheid wordt jaarlijks gemonitord, om zo een actueel beeld van de klantervaringen te hebben en waar nodig tijdig te kunnen bijsturen.

Steinse opgave

Ondanks dat de cijfers van armoede, betalingsachterstanden en (problematische) schulden in Stein onder het landelijk en Zuid-Limburgs gemiddelde liggen, is de aanpak van deze problemen noodzakelijk. Dit vanwege de grote impact ervan op de gezondheid en het welzijn van onze inwoners.

We beschrijven hier een aantal opgaven voor onze gemeente de komende jaren als het gaat om het bevorderen van de financiële gezondheid van onze inwoners. De opgaven zijn geformuleerd op basis van het algemene beeld in Stein en de opgave als gevolg van de aanpassing van de termijnen voor de MSNP en de WSNP. Dit overzicht is niet vaststaand en kan veranderen gedurende de looptijd van het beleidsplan als gevolg van economische en maatschappelijke ontwikkelingen.

- Het percentage inwoners dat weet waar ze terecht kunnen met geldzorgen, betalingsachterstanden en/of schulden vergroten;

- De ervaren drempel om hulp te vragen bij geldzorgen en schulden verlagen;
- Meer inwoners met risico op problematische schulden bereiken;
- Ondersteuning om inwoners met geldzorgen op weg te helpen, zoals informatie en tips;
- Ondersteuning om inwoners financieel zelfredzaam te maken, zoals cursusaanbod, inzet van vrijwilligers en budgetbeheer;
- Vergroten van duurzame uitstroom bij budgetbeheer door inwoners te leren hoe ze financieel zelfredzaam worden;
- Begeleiding tijdens en na afloop van een traject van schuldhulpverlening om klanten (weer) financieel zelfredzaam te maken;
- Ondersteuning van gezinnen waar sprake is van meerdere risicofactoren voor het ontstaan van financiële problemen en armoede.

4 - Aanpak schulden

De aanpak van schulden begint eigenlijk al bij het voorkomen ervan. Preventie heeft dan ook een grote plek in het ondersteuningsaanbod op het gebied van financiële gezondheid. Naast preventie, is ook vroegsignalering van betalingsachterstanden een manier om schulden te voorkomen. Is er eenmaal sprake is van schulden, dan wordt gezorgd voor schuldenrust en perspectief op de toekomst. Nazorg heeft vervolgens het doel de financiële balans te bewaken.

Preventie

Voorkomen is beter dan genezen. Dat geldt ook voor de financiële gezondheid van onze inwoners. Daarom doen we in Stein veel aan preventie, in de vorm van communicatie, activiteiten, ondersteuning en begeleiding. Met als doel financiële problemen te voorkomen en inwoners te leren hun financiën zoveel mogelijk zelf te doen.

Het preventieve aanbod is enerzijds gericht op alle inwoners als het gaat om taboe doorbreken en informatie verstrekken. En anderzijds gericht op specifieke doelgroepen met een groter risico op financiële ongezondheid. Dit zijn bijvoorbeeld alleenstaande ouders of jongvolwassenen.

In dit stuk noemen we verschillende vormen van preventie die in Stein aangeboden worden en in de toekomst aangeboden gaan worden. Waar mogelijk laten we ons hierbij inspireren door best practices uit andere gemeenten en landelijke projecten.

Taboe doorbreken en bespreekbaar maken

De resultaten uit het onderzoek naar rondkomen laten zien dat inwoners het moeilijk vinden om over geldzorgen te praten (Invior, 2023). Rondkomen blijft dan ook een belangrijk onderwerp in de gemeentelijke communicatie, met als doel het taboe rond dit onderwerp te doorbreken.

Wat doen we al om rondkomen en geldzorgen bespreekbaar te maken?

- Inzet van een breed netwerk van professionals en vrijwilligers;
- Delen van verhalen van ervaringsdeskundigen;
- Jaarlijkse rondkomen krant en maandelijkse rondkomenpagina in de Maaskentjer.

Wat gaan we de komende jaren nog meer doen?

- Gastlessen op scholen over de impact van niet kunnen rondkomen;
- Onderzoeken welke informatie jongvolwassenen nodig hebben om financieel gezond aan hun toekomst te beginnen;
- Trainen van professionals en vrijwilligers in het sociaal domein om de financiële situatie van inwoners bespreekbaar te maken.

Informatie over rondkomen en ondersteuning bij financiën

Hoewel hier het nodige aanbod voor is, weten inwoners dit nog niet altijd te vinden volgens het onderzoek naar rondkomen (Invior, 2023). Het ondersteuningsaanbod blijft dan ook op verschillende manieren onder de aandacht gebracht worden. Enkele voorbeelden:

Wat is er al aan informatie over rondkomen en ondersteuning bij financiën?

- www.gemeentestein.nl/rondkomen voor een overzicht van informatie, hulp en ondersteuning. Deze informatie is ook in foldervorm beschikbaar;
- Jaarlijkse rondkomenkrant en maandelijkse rondkomenpagina in de Maaskentjer;
- Ondersteuning door vrijwilligers bij het doen van de financiën;
- Formulierencafé voor hulp bij het invullen van formulieren en het doen van aanvragen;

- Activiteiten voor speciale doelgroepen, zoals een cursus voor laaggeletterden;
- Informatie en zelftest via Geldfit.nl;
- Budgetbeheer.

Wat gaan we de komende jaren nog meer doen?

- Gastlessen financiën op scholen;
- Onderzoeken van de behoefte aan een adviesloket voor vragen over geldzorgen en financiële gevolgen van life-events als scheiding of geboorte;
- Samenwerken en voorlichting geven aan werkgevers in Stein;
- Onderzoeken van de mogelijkheden om meer regionaal samen te werken;
- Werken naar financiële zelfredzaamheid vanuit budgetbeheer;
- Samenwerking met bewindvoerders versterken.

Vroegsignalering

Mensen met financiële problemen zijn niet altijd in staat om zelf in te schatten wanneer de situatie dusdanig ernstig is dat ze er zonder hulp niet uit komen. Gemiddeld wacht een huishouden vijf jaar voordat ze hulp inschakelt. Met de wijziging van de Wgs per 01 januari 2021 kregen gemeenten meer bevoegdheden om inwoners met betalingsachterstanden te benaderen en hulp aan te bieden. Daarmee kwam er een wettelijke grondslag om gegevens uit te wisselen met energieleveranciers, woningbouwcorporaties en zorgverzekeraars. Dit zijn de zogenaamde signaalpartners. Gemeenten zijn dan verplicht om naar aanleiding van signalen van betalingsachterstanden contact op te nemen met de betreffende inwoner.

Werkwijze vroegsignalering

Met vroegsignalering bereiken we huishoudens met betalingsproblemen in een zo vroeg mogelijk stadium. Vroegsignalering is een kortdurende interventie, bestaande uit de volgende stappen:

- Ontvangst en beoordeling signalen van signaalpartners over betalingsachterstanden;
- Contact opnemen met inwoners met betalingsachterstanden en hulp aanbieden;
- Bij acceptatie hulp: in kaart brengen van de financiële situatie;
- Afspraken maken over het hervatten van de betalingen;
- Doorgeleiding naar reguliere schuldhulpverlening of andere relevante hulpverlening bij signalen van andere financiële of niet-financiële problematiek.

Wat doen we al aan vroegsignalering?

- Opvolgen van signalen;
- Contact opnemen met inwoners via email, telefoon en brieven;
- Afleggen van huisbezoeken;
- Vrijwilliger meenemen op huisbezoek zodat deze direct hulp kan bieden indien gewenst.

Wat gaan we de komende jaren nog meer doen?

- Evalueren huidige werkwijze vroegsignalering;
- Samenwerking met signaalpartners versterken.

Schuldhulpverlening

Sinds 2016 voert gemeente Stein schuldhulpverlening uit in eigen beheer met een team van schuldhulpverleners en budgetbeheerders. Schuldhulpverlening aan ondernemers wordt ingekocht. In dit hoofdstuk beschrijven we de uitgangspunten van de hulpverlening en de werkwijze.

Uitgangspunten

Bij de hulp aan inwoners met schulden zijn vier zaken van belang:

- Toegankelijk
- Maatwerk
- Integraal
- Samen

Toegankelijkheid

Onderzoek laat zien dat inwoners drempels ervaren om bij de gemeente hulp te vragen bij schulden (Invior, 2023). Daarom zorgen we voor verschillende mogelijkheden voor contact. Bijvoorbeeld via telefoon, email, inloopsprekuren op het gemeentehuis en in de wijk en contact op afspraak. Ook kunnen inwoners met alle vragen terecht en bekijken we pas tijdens het eerste gesprek welke hulp verder passend is.

Maatwerk

De inwoner en diens persoonlijke situatie staan centraal. Dat betekent dat per klant bekeken wordt welke hulp en ondersteuning passend zijn en op welke termijn verschillende stappen haalbaar zijn.

Integraal

Tijdens de ondersteuning is ook aandacht voor andere zaken die spelen in het leven van de klant en voor de oorzaken van het ontstaan van schulden. Regelmatig is namelijk ook sprake van laaggeletterdheid, verslaving, life events of gezondheidsproblemen. Door daar rekening mee te houden en waar nodig passende ondersteuning in te zetten, wordt gewerkt aan een stabiele basis om (weer) financieel zelfredzaam te kunnen worden.

Samen

Het begeleiden van inwoners naar een schuldenvrije toekomst waarin ze zichzelf financieel gezien kunnen redden, doen we niet alleen. Vrijwilligers, andere professionals en de sociale omgeving van inwoners hebben daar ook een belangrijke rol in. Net als bewindvoerders en schuldeisers.

Werkwijze schuldhulpverlening

In principe heeft iedere inwoner van Stein toegang tot schuldhulpverlening. Het college kan middels beleidsregels verdere regels met betrekking tot de toegang en weigeringsgronden vastleggen. Wanneer een inwoner zich meldt bij schuldhulpverlening, wordt zo snel mogelijk contact opgenomen. De gemeenteraad bepaalt middels een verordening wat de maximale termijn hiervoor is.

Tijdens het eerste gesprek wordt de zelfredzaamheid van de klant getoetst en wordt de situatie van de klant in kaart gebracht. Ook wordt dan gecheckt of er sprake is van een crisissituatie en wordt indien nodig direct actie ondernomen. Soms is informatie en advies voldoende om de klant verder te helpen. Als er meer nodig is, wordt een plan van aanpak opgesteld.

Wanneer er nog geen sprake is van inkomensbeheer, maar dit wel noodzakelijk geacht wordt door de schuldhulpverlener, dan wordt in deze fase een financieel maatje ingezet, budgetbeheer opgestart of beschermingsbewind aangevraagd. Stabiliteit in inkomsten en uitgaven van de klant is namelijk een belangrijke voorwaarde om schuldhulpverlening te bieden. En als (aanvullende) ondersteuning door een andere partij nodig is, wordt de inwoner daar warm naar door verwezen.

Het plan van aanpak beschrijft hoe de schulden opgelost worden en welke begeleiding ingezet wordt. In de meeste gevallen zal de schuldhulpverlener fungeren als tussenpersoon richting de schuldenaar en richting de schuldeisers. De eerste stap in het oplossen van schulden is het onderzoeken van mogelijkheden voor het treffen van een betalingsregeling of herfinanciering. Duurzame financiële dienstverlening kan daar nog voor zitten.

Als dat niet haalbaar is, wordt ingezet op een minnelijk traject (MSNP) van schuldhulpverlening. Uitgangspunt van een minnelijk traject is dat een schuldenaar zich gedurende een periode van achttien maanden volledig inzet om zijn schulden zo ver mogelijk af te betalen tegen finale kwijting. We werken hierbij volgens de richtlijnen van de Nederlandse Vereniging Voor Volkskrediet (NVVK).

Waar mogelijk wordt gebruik gemaakt van saneringskredieten om de schuld af te lossen. De inzet van saneringskredieten zorgt voor schuldenrust en overzicht bij klanten, die vanaf dat moment te maken heeft met nog slechts één schuldeiser. Ook dit is echter maatwerk, er kunnen namelijk situaties zijn die aanleiding geven om hier vanaf te wijken. Bijvoorbeeld:

- De klant heeft een afloscapaciteit hoger dan de borgstelling van € 5000,- van het Waarborgfonds;
- Inkomsten van de klant wisselen sterk;
- De klant blijft schulden maken;
- Verwacht wordt dat het inkomen van de klant uitzonderlijk gaat stijgen.

Gezinnen met kinderen

De impact van langdurig moeten rond komen van een laag inkomen is voor het hele gezin groot. Ouders ervaren meer stress, zijn minder bezig met hun kinderen en trekken zich vaak terug uit het sociale leven. Opgroeiende kinderen ervaren meer stress, hebben vaker overgewicht en kunnen minder goed meekomen op school vergeleken met leeftijdgenootjes die niet in armoede opgroeien. Vanaf het eerste contact is daarom aandacht voor de gezinssituatie. Indien nodig wordt aanvullende ondersteuning ingezet om de gevolgen van armoede zo veel mogelijk te beperken.

Jongeren

Steeds vaker melden zich jongeren met schulden. Zij hebben vaak nog geen inkomen om schulden mee af te lossen en beginnen daardoor hun leven met een flinke achterstand. Per situatie bekijken we wat mogelijk en wenselijk is, zodat de jongere waar mogelijk leert om zelf de financiën op een goede manier te beheren. En alsnog met perspectief op de toekomst verder kan ontwikkelen.

Wat doen we al aan schuldhulpverlening?

- Bieden van informatie en advies;
- Bieden van schuldhulpverlening via minnelijke trajecten;
- Begeleiding bij het opstellen en indienen van een verzoek tot een wettelijk traject voor schuldhulpverlening (WSNP);
- Inzet van saneringskredieten om schulden af te lossen;
- Handelen conform het Convenant Minnelijke Schuldhulpverlening dat we in 2022 met de NVVK gesloten hebben.

Wat gaan we de komende jaren nog meer doen?

- Toegankelijkheid van schuldhulpverlening optimaliseren;
- Samenwerking met andere professionals en vrijwilligers versterken bij het toeleiden naar schuldhulpverlening;
- Inzet van vrijwilligers ter ondersteuning van klanten tijdens een schuldregeling;
- Inzet van andere instrumenten om inwoners met schulden te helpen;
- Nazorg optimaliseren;

- Trainen medewerkers op begeleiding van specifieke doelgroepen als inwoners die te maken hebben met laaggeletterdheid of verslaving;
- Onderzoeken welke ondersteuning het meest passend is voor jongeren met schulden;
- Onderzoeken van de mogelijkheden voor Collectief Schulden regelen en aansluiten bij het Schuldenknooppunt.

Nazorg

Nazorg is gericht op het ontwikkelen van financiële zelfredzaamheid en heeft als doel herhaling van financiële problemen te voorkomen.

Werkwijze nazorg

Nazorg begint al bij het opstellen van een plan van aanpak. Op dat moment wordt ingeschat in hoeverre de klant in staat is om zelf de financiën te beheren en welke ondersteuning eventueel nodig is. Die ondersteuning kan door een professional of door een vrijwilliger geboden worden en kan langdurig of kortdurend zijn. Net als schuldhelpverlening is bij nazorg altijd sprake van maatwerk. We volgen hierbij het devies van de NVVK: 'Zo kort als kan en zo lang als nodig'.

Budgetbeheer is een belangrijk instrument dat wordt ingezet bij nazorg. Door klanten steeds meer vaste lasten zelf te laten betalen onder toezicht van de budgetbeheerder, kan op een verantwoorde manier de financiële zelfstandigheid worden opgebouwd. Waar zelfstandig beheer van financiën niet haalbaar is, worden alternatieven als bewindvoering ingezet.

Wat doen we al aan nazorg?

- Inzet van budgetbeheer om financiële zelfstandigheid op te bouwen;
- Inzetten van vrijwilligers voor het aanleren van financiële vaardigheden.

Wat gaan we de komende jaren nog meer doen?

- Invulling van nazorg opnemen in het plan van aanpak;
- Ondersteuning gericht op aanleren financiële vaardigheden al inzetten tijdens schuldhelpverleningstraject;
- In het eerste jaar na een schuldhelpverleningstraject periodiek informeren hoe het met de klant en diens financiën gaat;
- Schuldhelpverleners en vrijwilligers verder trainen in budgetcoaching en begeleiding naar financiële zelfredzaamheid.

Schuldhulpverlening voor ondernemers

Gemeente Stein is een bedrijvige gemeente waar vele ondernemers hun diensten aanbieden. Net als andere inwoners kunnen ook zij te maken krijgen met betalingsproblemen en schulden. Gemeente Stein is er ook voor hen. De ene ondernemer is echter de andere niet, waardoor ondersteuning aan ondernemers specialistische kennis vereist. Omdat de huidige economische omstandigheden en wereldwijde ontwikkelingen het speelveld van ondernemers plotseling ingrijpend kunnen beïnvloeden, hebben we de ondersteuning voor ondernemers uitbesteed aan gespecialiseerde partijen.

Werkwijze schuldhulpverlening voor ondernemers

Wanneer een ondernemer zich meldt met geldzorgen en/of schulden verwijzen we hen naar de juiste plek. Zodat ze snel geholpen kunnen worden en weer bezig kunnen zijn met dat wat ze het liefste doen: ondernemen. Het zelfstandigenloket in Maastricht is vaak het startpunt voor hulp en ondersteuning aan ondernemers. Wanneer begeleiding bij het aflossen van schulden noodzakelijk is, wordt deze specialistische ondersteuning ingekocht.

Wat doen we al aan schuldhulpverlening voor ondernemers?

- Informeren en doorverwijzen van ondernemers met geldzorgen en/of schulden;
- Samenwerken met het zelfstandigenloket in Maastricht;
- Inkopen van schuldhulpverlening bij gespecialiseerde partijen via een aanbesteding met Zuid-Limburgse gemeenten;
- Samenwerken op Zuid-Limburgse schaal bij het organiseren van schuldhulpverlening aan ondernemers.

Wat gaan we de komende jaren nog meer doen?

- Samenwerking met gespecialiseerde partijen uitbouwen;
- Monitoren van klantreis ondernemer en waar mogelijk optimaliseren;
- Bieden van voorlichting aan ondernemers over hulp bij schulden en mogelijkheden voor ondersteuning;
- Informatie verstrekken via de ondernemersnieuwsbrief.

Gezinnen met kinderen

Uit onderzoek van het CBS heeft in 2018 5,1% van de minderjarige kinderen in Stein een armoederisico (CBS, 2018). In Nederland gold dat voor 8,1% van de minderjarige kinderen. Dat we in Stein relatief gezien weinig kinderen met een armoederisico hebben, wil niet zeggen dat er geen urgentie is om hen te ondersteunen. Armoede kan namelijk grote gevolgen hebben voor de ontwikkeling en gezondheid van een kind (NJI, 2020). Een ondersteunende en beschermde omgeving kan deze gevolgen beperken. Daarom gaan we de komende jaren nog meer samenwerken met betrokken partijen om de impact van armoede te beperken, onder meer met het project Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO). En krijgen gezinnen met kinderen voorrang bij ondersteuning op het gebied van vroegsignalering, schuldhulpverlening en nazorg.

Werkwijze

Als gemeente kunnen we niet voorkomen dat gezinnen niet kunnen rondkomen of dat schulden ontstaan. Wel bieden we voorlichting, informeren we over mogelijkheden voor ondersteuning en voorzien we in vergoedingen voor bijvoorbeeld schoolgerelateerde kosten of sport. Zodat de impact van armoede en schulden van ouders niet ten koste van het welzijn en maatschappelijke deelname van de kinderen gaat.

Wat doen we al voor gezinnen met kinderen?

- Voorzien in financiële uitgaven voor school en zwemlessen via Stichting Leergeld;
- Voorzien in vergoedingen voor sport of cultuur via Jeugdfonds Sport & Cultuur;
- Gebruik maken van de Linda Foundation en het netwerk informeren over de mogelijkheden;
- Mogelijkheid om kledingpakketten uit te zoeken.

Wat gaan we de komende jaren doen?

- Financiële gezondheid van kinderen en jongeren bevorderen middels OKO;
- Gastlessen over rondkomen verzorgen op Groenewald;
- Versterken van de samenwerking met scholen en maatschappelijke partners in het herkennen van armoede en ondersteunen van ouders;
- Trainen van professionals in het sociaal domein om (de impact van) armoede en schulden te herkennen en hier aandacht voor te hebben bij hun ondersteuning.

5 - Minimaregelingen

Voor inwoners die rond moeten komen van een laag inkomen, kennen we in Stein diverse regelingen. Dit zijn afspraken over vergoedingen en voorzieningen die inwoners met een laag inkomen kunnen helpen om mee blijven doen in de maatschappij. Bijvoorbeeld voor voeding, sport en onderwijs. Daarnaast zijn in Stein diverse lokale initiatieven gericht op het ondersteunen van inwoners die het financieel moeilijk hebben.

Werkwijze

Wanneer een inwoner zich meldt bij de gemeente of bij een van de maatschappelijke partners, wordt bekeken van welke voorzieningen de inwoner gebruik kan maken. De inwoner wordt dan warm doorverwezen en geholpen bij het doen van een aanvraag als dat aan de orde is. Omdat veel inwoners deze mogelijkheden nog niet kennen, blijven we die onder de aandacht brengen via diverse communicatiekanalen om een zo groot mogelijke groep te bereiken en informeren.

Wat bieden we al aan regelingen en voorzieningen voor minima?

- Actuele informatie op www.gemeentestein.nl/rondkomen;
- Periodiek informeren van netwerk financiële gezondheid over aanbod van voorzieningen voor minima;
- Een zorgpolis met speciale voorwaarden die interessant kunnen zijn voor minima;
- Mogelijkheden voor volwassenen en kinderen om deel te nemen aan activiteiten voor sport en/of cultuur;
- Vergoedingen voor kinderen voor zwemlessen, kindervakantiewerk en schoolgerelateerde kosten;
- De Kledingbank;
- Een lokaal uitdeelpunt van de Voedselbank
- Onder begeleiding van het Kenniscentrum voor Sport & Bewegen onderzoeken hoe we bewegen kunnen bevorderen bij inwoners met geldzorgen.

Wat gaan we de komende jaren nog meer doen?

- Optimaliseren vergoedingen minimaregelingen;
- Onderzoeken van de wenselijkheid om online platforms met informatie over goedkope activiteiten en maaltijden aan te bieden;
- Verkennen van de mogelijkheden om minimaregelingen binnen de Westelijke Mijnstreek te harmoniseren;
- Onderzoeken mogelijkheden van één loket om alle minimaregelingen tegelijkertijd aan te vragen;
- Verkennen van mogelijkheden om samen te werken met Vidar voor de toegang tot minimaregelingen.

6 - Bedrijfsvoering

Borging van kwaliteit

Kwaliteitseisen schuldhulpverlening

Omdat we binnen schuldhulpverlening te maken hebben met inwoners in een kwetsbare positie, is het extra van belang om kwalitatief goede dienstverlening te bieden. Dat borgen we middels ons lidmaatschap van de NVVK dat we sinds 2016 hebben. Onderdeel van het lidmaatschap is een verplichte audit iedere drie jaar, waarbij de totale organisatie wordt getoetst aan de NEN8048-1 normen en moet voldoen aan de eisen van het Toetsingskader Lidmaatschap NVVK. De meest recente audit is uitgevoerd in augustus 2020 en deze is met goed gevolg afgerond.

Managementinformatie

Om de effectiviteit van de dienstverlening op het gebied van vroegsignalering en schuldhulpverlening te monitoren, maken we gebruik van managementinformatie. Deze wordt ieder kwartaal gedeeld met de gemeenteraad middels de kwartaalrapportage sociaal domein. De managementinformatie bevat in ieder geval informatie over:

- Het aantal meldingen vroegsignalering;
- Het resultaat van de opgevolgde meldingen vroegsignalering;
- Het aantal aanmeldingen schuldhulpverlening;
- Het resultaat van de intakegesprekken;
- Het aantal unieke klanten;
- De in- en uitstroom binnen schuldhulpverlening en budgetbeheer.

Monitoring effectiviteit beleid

In dit beleidsplan worden diverse interventies genoemd. Jaarlijks wordt in een raadsinformatiebrief teruggeblikt op de ontwikkelingen en resultaten in het voorgaande jaar. Aangevuld met de managementinformatie en overige cijfers geven we daarnaast inzicht in de stand van zaken op de volgende doelen:

- De hoogte van de gemiddelde schuld bij aanmelding daalt;
- Het aantal betrokken schuldeisers neemt af;
- Het percentage inwoners met schulden dat binnen schuldhulpverlening een oplossing voor de schulden krijgt, neemt toe;
- Het aantal inwoners dat zich meldt nadat ze een schuldregeling hebben afgerond neemt af.

De cijfers van 2020 worden als nulmeting gebruikt.

Evaluatie ervaren kwaliteit

In 2020 en 2022 is een klanttevredenheidsonderzoek uitgevoerd onder inwoners die gebruik maken van schuldhulpverlening en/of budgetbeheer. Jaarlijks wordt een vorm van evaluatie onder klanten schuldhulpverlening uitgevoerd. Resultaten en aanbevelingen worden gebruikt om de dienstverlening verder te optimaliseren.

Het klanttevredenheidsonderzoek in 2022 was onderdeel van het onderzoek naar rondkomen onder inwoners van gemeente Stein. Uit de deelnemers aan het onderzoek is een klankbordgroep van ervaringsdeskundigen op het gebied van schuldhulpverlening en rondkomen samengesteld. In meerdere sessies wordt de dienstverlening van gemeente Stein op het gebied van rondkomen besproken en geëvalueerd. Aanbevelingen worden gebruikt om de communicatie, informatie en dienstverlening op het gebied van rondkomen verder te verbeteren.

Financiën

De jaarlijkse kosten voor de uitvoering van de bestaande dienstverlening schuldhelpverlening worden voldaan vanuit het budget voor schuldhelpverlening (661400105) en wordt begroot op € 60.400 per jaar voor de volgende kosten:

Kostenpost	Begroot bedrag
Stratech (systeem)	€ 18.200
Inforing	€ 11.700
Bureau voor Krediet Registratie (BKR)	€ 800
Lidmaatschap NVVK	€ 5.100
Schuldhelpverlening aan ondernemers	€ 10.000
Saneringskredieten	€ 5.900
Bijdrage Schulinckabonnement	€ 8.700
<i>Totaal</i>	<i>€ 60.400</i>

De kosten voor de overige regelingen in het kader van financiële gezondheid worden voldaan uit het budget Financiële gezondheid (661400106) en worden begroot op € 223.500 per jaar t/m 2025:

Kostenpost	Begroot bedrag
Preventie	€ 3.700
Stichting Leergeld	€ 50.000
Jeugdfonds Sport & Cultuur	€ 27.000
Volwassenenfonds Sport & Cultuur	€ 10.800 (de overige 66% komen uit het budget voor sport en budget voor cultuur)
Subsidie Kledingbank	€ 25.000
Communicatie	€ 7.000
Projecten (<i>incidentele middelen</i>)	€ 100.000
<i>Totaal:</i>	<i>€ 223.500</i>

Administratieve ondersteuning en andere ondersteuning door vrijwilligers in het kader van financiële gezondheid is onderdeel van een integrale subsidieopdracht en om die reden niet apart vermeld in bovenstaand overzicht. Deze ondersteuning is wel een essentieel onderdeel van de dienstverlening op het gebied van financiële gezondheid in onze gemeente en zal dat ook in de toekomst blijven. Met name in preventieve zin en bij nazorg.

Uitgangspunt van voorliggend beleidsplan is om de bestaande dienstverlening te handhaven met de structurele middelen. Nieuwe interventies en projecten worden bekostigd met het projectbudget dat in het kader van het bestuursakkoord beschikbaar is gesteld. Deze projecten richten zich met name op vroegsignalering en preventie van armoede en de bijkomende gevolgen hiervan.

Privacy en informatiebeveiliging

Bij het verwerken van persoonsgegevens volgen we de regels van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en de Uitvoeringswet Algemene Verordening Gegevensbescherming (UAVG). Voor de bescherming van persoonsgegevens nemen we maatregelen om misbruik te voorkomen. Wij hanteren hiervoor het normenkader van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). Wanneer het noodzakelijk is om gegevens met derden uit te wisselen wordt er vooraf altijd een privacy toets uitgevoerd. Periodiek wordt een Data Protection Impact Assessment (DPIA) uitgevoerd om inzicht te krijgen in mogelijke risico's en daar maatregelen voor te treffen.

Communicatie

Schuldhelpverlening is een belangrijke taak van de gemeente. Dit is nog niet bij alle inwoners bekend. Als je niet weet waar je hulp kunt vinden, kun je daar ook geen gebruik van maken. Om die reden vormt communicatie over schuldhelpverlening, andere ondersteuning bij de financiën en minimaregelingen een belangrijk onderdeel van dit beleidsplan.

Door middel van diverse vormen van communicatie brengen we de informatie en ondersteuning op het gebied van schuldhelpverlening en minimaregelingen in Stein onder de aandacht. Daarnaast heeft communicatie als doel om het taboe rond geldzorgen, armoede en schulden te doorbreken. Als hier meer over gesproken wordt, is de drempel om hulp te zoeken ook lager.

Werkwijze

Bij het inrichten van communicatie over financiële gezondheid maken we gebruik van ervaringen uit het verleden, feedback van ervaringsdeskundigen en best practices van andere gemeenten. We hebben daarbij aandacht voor de invloed van schulden(stress) op de informatieverwerking en verschillen in geletterdheid. We sluiten waar mogelijk aan op landelijke informatiecampagnes waar dat van toegevoegde waarde is voor de lokale situatie.

Wat doen we al aan communicatie over financiële gezondheid?

- Actuele informatie op www.gemeentestein.nl/rondkomen;
- Periodieke nieuwsbrieven en netwerkbijeenkomsten over actuele ontwikkelingen voor partners die de doelgroep veel spreken;
- Inzetten van ervaringsdeskundigen om de bekendheid van de voorzieningen te vergroten, schulden en armoede bespreekbaar te maken en de drempel om daar gebruik van te maken te verlagen;
- Een jaarlijkse rondkomenkrant en een maandelijks rondkomenpagina in de Maaskentjer;
- Informatie via de gemeentelijke communicatiekanalen over nieuwe ontwikkelingen.

Wat gaan we de komende jaren nog meer doen?

- Foldermateriaal actualiseren;
- Onderzoeken wenselijkheid folders voor doelgroepen (anderstalig, laaggeletterd etc.)

Bijlage 1 - Definities

Crisissituatie: een situatie waarin gedwongen woningontuiming, beëindiging van levering van gas, elektriciteit of water of opzegging dan wel ontbinding van de zorgverzekering dreigt of plaatsvindt.

Financiële gezondheid: een balans tussen inkomsten en uitgaven op korte en lange termijn.

Financiële zelfredzaamheid: het vermogen om bewuste keuzes te maken, zodat inkomsten en uitgaven op de korte en de lange termijn in balans zijn.

Problematische schulden: er is sprake van problematische schulden als het bedrag dat in 36 maanden kan worden afgelost op de schulden, lager is dan de totale schuldenlast.

Schuldhulpverlening: de dienstverlening om schulden te voorkomen, op te lossen of te beheerden en nazorg;

Vroegsignalering: gerichte actie van de gemeente richting een inwoner naar aanleiding van melding(-en) van betalingsachterstanden op huur, zorgverzekering, gas, water en/of elektriciteit

Bijlage 2 - Bronvermelding

CBS (2021). <https://dashboards.cbs.nl/v3/SchuldenproblematiekInBeeld/> geraadpleegd op 13-06-2023.

CBS (2018). <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2019/50/aantal-kinderen-in-armoede-bleef-in-2018-gelijk-langdurige-armoede-daalde>. Geraadpleegd op 11-08-2020.

CBS (2018). <https://opendata.cbs.nl/#/CBS/nl/dataset/84641NED/table?searchKeywords=> geraadpleegd op 13-06-2023.

Invior (2023). Onderzoek over rondkomen onder inwoners van de gemeente Stein.

Jungmann, N., Wesdorp, P. (2017). Mobility Mentoring. Hoe inzichten uit de hersenwetenschap leiden tot een betere aanpak van armoede en schulden.

NIBUD (2022). Rondkomen en betalingsproblemen.

NIBUD (2019). Financiële problemen 2018. *Geldzaken in de praktijk 2018-2019 deel 1*.

Nibud (2014). Overkoepelende blik op de omvang en preventie van schulden in Nederland.
<https://www.nibud.nl/wp-content/uploads/Rapport-2014-Overkoepelende->

NJI (2020). Opgroeien en opvoeden in armoede.

Schonewille, G., Weijers, M. (2019). Veel schuldenaren weten schuldhulp slecht te vinden. *ESB*, 104(4776).